

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

únor 2014

STANISLAV ZINDULKA a BLANKA BOHDANOVÁ
hrají manželský pár ve hře Felixe Mitterera *Moje strašidlo*.
V únoru v 50. repríze. Zveme Vás srdečně!

Joe Orton

KLÍČOVOU DÍRKOU

(What the Butler Saw)

Komické hrůzy intimních vztahů

„Zápletka hry, do níž klíčovou dírkou nahlížíme, je tak spleť, že se ani nedá srozumitelně vyprávět. V psychiatrickém oddělení soukromé kliniky se dějí věci. Různé osoby různého pohlaví se z různých důvodů svlékají a odkládají šaty, které se shodou okolností dostávají do rukou nebo na těla jiných osob. Opakované a zmatené objasňování záměn a nedorozumění vede k šokujícím odhalením, mimo jiné krvavě smilných vztahů mezi rodiči a dětmi i mezi sourozenci.

Autor popisuje dějiště hry zcela realisticky: Ordinace na soukromé klinice. Ráno. Dveře vedou na oddělení, do lékárny a do chodby. Balkónové dveře se otevírají na příjemnou zahradu. Umyvadlo. Psací stůl. Vyšetřovací pohovka se závěsem. Tento 'realismus' potvrzuje i Ortonův výrok v jednom rozhovoru: *Lidi si myslí, že píšu fantazijní brak, ale tak to není; možná, že občas něco přeženu a překrouťím, stejně jako překrucují a přeměňují věci malíři; jsou to ale realistické obrazy.*

Orton čerpá ze zásobárny tradičních komediálních postupů (anagnorize pomocí rozpůleného šperku sahá až k nové attické komedii; vedle Ortona ji použil i Oscar Wilde v komedii *Jak je důležité mít Filipa*), ale motivace reálií je do té míry absurdní, že se nám výsledek jeví spíše jako parodie na nezřízený freudismus. Jsme ovšem v blázinci a tam je všechno možné. Stejně jako ve světě mimo něj.

Režisér **Martin Čičvák** spolu s výtvarnicí **Kamilou Polívkovou** umístili na širokou, leč nehlubokou scénu Činoherního klubu obrovskou pohovku, na níž, za níž i pod níž se hraje. Snižuje se tak iluzivnost situací, ale podněcuje akční vynalézavost.

Sestava dramatických postav je symetrická: dvojice manželů, dvojice sourozenců. Tato symetrie se rodí z chaosu. Seržant Match, který přišel, aby zjednal pořádek, je brzy vtažen do hry, svlečen a vlečen. **Matěj Dadák** dává postavě zvláštní bezradnou vláčnost. Postavy psychiatrů jsou výrazně odlišeny. Dr. Prentice (**Martin Finger**) se střídavě panovačně a provinile pohybuje na hraně psychiatrie a chlíplosti. Dr. Rance (**Jan Hájek**) autoritativně a přímočaře představuje psychiatrickou pavědu na hranici parodie. Do sféry svého profesionálního zájmu zahrnuje i svého lékařského kolegu. Inu, v blázinci jsou všichni podezřelí. Nicholas Beckett (**Jiří Černý**) spojuje podvodnickou prohnanost s chorobnou sexuální žádostivostí (což zdědil zřejmě po rodičích), kdežto jeho útlá sestra Geraldina (**Iveta Jiříčková**) je z vůle psychiatrů i režiséra bezohledně vláčena pod pohovkou. Zachází se s ní jako s kusem nábytku. Dramaticky nevybojněji působí jejich matka paní Prenticeová (**Gabriela Míčová**), jež svým energickým projevem přehlušuje a přehrává (slovem i činem) všechny účastníky blázineckých situací.“

Zdeněk Hořínek, Divadelní noviny 10. 12. 2013

Klíčovou dírkou aneb jak se ze skandální hry stane fraška

„Zní to až neuvěřitelně, že premiéru hry Joesa Ortona *Klíčovou dírkou* provázal v roce 1969 skandál, kdy publikum ve vzácné shodě s kritikou plivalo na autorovo provokativní dílo rozvášněně nadávky. Ortonovi by pochopitelně udělaly radost, jenže už je slyšet ani čist nemohl. Rok a půl před premiérou mu rozmlátil hlavu kladivem jeho životní partner, žárlicí na Ortonovu úspěšnou divadelní kariéru. Dneska můžeme v Činoherním klubu vidět *Klíčovou dírkou* jako vtipně přisprostlou frašku v tradicích nejlepšího britského humoru coby potomka Oscara Wildea a předchůdce Monty Python. (...)

Oč méně skandální a nactiutrháčná se hra dneska jeví, o to víc vynikne v **Čičvákově** inscenaci slovní vtip a nápaditost gagů, s nimiž se herci vyrovnávají se zdánlivou lehkostí a suverenitou. Je to jako setkání dvou kapel na jednom pódiu, které mají společně sehrát skladbu, jakou zatím neměly na repertoáru. Jinak řečeno: herci z bývalého Pařízkova Divadla Komedie postupují herectvím Činoheráku a mně připadá, že se jim zkušenost minimalistického podehrávání i brutální exprese na žánrovém území frašky náramně hodí. Nespravedlivě vůči hereckým výkonům ostatních musím zmínit alespoň **Gabrielu Mičovou** a její postavu hysterické nymfomanky balancující na hraně deliria a euforie bez jakékoliv jistoty.“

Richard Erml, *Reflex* 28. 11. 2013

Felix Mitterer MOJE STRAŠIDLO

(Mein Ungeheuer)

3. února v 50. repríze!

Mimořádné setkání Blanky Bohdanové a Stanislava Zindulky s Felixem Mittererem

Od počátku v roce 1965 si Činoherní klub zval do svých inscenací vynikající hostující herce a herečky: hned ve Smočkově *Pikniku*, v první inscenaci našeho divadla, se stal nezapomenutelným Smilem Miroslav Macháček, v roce 1969 hrál pana Hanzla v Landovského hře *Hodinový hoteliér* Oldřich Nový a Hrabalova hrdinu Jana Dítěte z Krobotovy a Oslzlého dramatisace románu *Obsluhoval jsem anglického krále* v roce 1989 alternoval s Juskou Vondráčkem a Jiřím Zahajským Rudolf Hrušínský. V posledních letech měl Činoherní klub obzvlášť štěstí na herecké osobnosti ženského rodu: s hrou francouzského dramatika Bernarda-Marie Koltěse *Návrat do pouště*, již v roce 2000 režíroval Roman Polák, je spojena Emília Vášáryová, dnes je strhující Blanche Dubois v *Tramvaji do stanice Touha* Tennesseeho Williame ve Smočkově režii Lucie Žáčkové a rakouský dramatik Felix Mitterer nalezl pro svou Rózu v komorní hře *Moje strašidlo* velké srozumění a obdivuhodnou sílu v hereckém umění **Blanky Bohdanové**. Spolu se **Stanislavem Zindulkou**, který byl za postavu Zacha v Mittererově dramatu nominován na Cenu Thálie, nám v režii **Martina Čičváka** zesmyslňují osudy dlouholetých manželů a svou zaujatou hrou se bezprostředně dotýkají našich citů a mohou v našich vzpomínkách zanechat trvalý otisk.

Nynější hostování **Blanky Bohdanové** v Činoherním klubu je pro nás o to vzácnější, že to byla právě ona, kdo na počátku 60. let okouzloval zakládající generaci tvůrců a herců našeho divadla. O její Manon

Lescaut v Nezvalově básnické hře na motivy románu Abbé Prévosta, již v Divadle E. F. Buriana režíroval Karel Novák, tehdy Zdeněk Roubíček napsal: „*Blanka Bohdanová nalezla šťastné klíč ke své Manon. Je hravá, lehkomyšlná, těkavá i vroucí a čistá, jako by vystoupila z našich představ a snů.*“ A přestože od té doby uplynulo víc než půl století, platí to nejméně, co o ní tehdy divadelní kritik zaznamenal, i dnes o její Róze v Činoherním klubu: ano, jako by i ona vystupovala „z našich snů a představ“. Především tím, jak mocně nám dokáže na scéně zprostředkovat lidskou touhu uskutečnit vlastní život s upřímností a s čistým svědomím, přitom s velkou lehkostí, šarmem a jemným komediantským nadhledem. V několika reminiscencích se promění v opuštěnou holčičku, pro niž je nejbližší bytostí panenka s dlouhými vlasy, v mladou dívku opojenou láskou i v dospělou ženu, jež se musí smířit se ztrátou tří svých dětí... Nepoddajnost téhle ženské bytosti vyznívá v křehkém podání Blanky Bohdanové o to silněji, čím sugestivnější je dramatikovo líčení chudé alpské krajiny (ještě nedotčené turistickým průmyslem a jeho pohodlím) a životních otřesů, které tamním obyvatelům přinesla 2. světová válka.

Snad i z těchto příčin jsou u Felixe Mitterera někteří lidé leckdy krutější než sama příroda a malá lidská duše může druhému ublížovat, aniž by věděla proč. Přesto šedesát let manželského soužití Rózy a Zacha dospívá na jevišti přes mnohá trápení až k odpuštění a láskyplnému smíření. Dochází k němu postupně, krůček po krůčku: od nařčení, hrubosti a nadávek až k vzájemným omluvám, vyznáním a něžnostem; a to za velmi zvláštních scénických okolností, jež dokázala stvořit Mittererova fantazie.

Dovolte, abychom Vás pozvali na hru autora, který byl v loňském roce ve své vlasti poctěn prestižní CENOU ÖDÖNA VON HORVÁTHA. Pamětníci si jistě vzpomenou na Horváthovu hru *Povídky z Vídeňského lesa* ve skvělé inscenaci Ladislava Smočka z roku 1981. Právě v dramatické tvorbě **Felixe Mitterera** se – stejně jako u jeho proslulého předchůdce – prudce sváří surovost s jemností, nenávist s láskou a otupělost s touhou.

Petra Honsová

V sobotu **8. února** hrajeme inscenaci *Moje strašidlo* již od 16 hodin. Na toto představení lze v pokladně zakoupit zvýhodněné vstupné pro seniory (nad 65 let) ve výši 160 Kč. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Doušky

Po dvouleté přestávce obnovujeme společné předplatné **Činoherního klubu, Dejvického divadla a Divadla Na zábradlí – TROJÁK**. Stejně jako v uplynulých sezonách Vám nabídneme vstupenky na šest vybraných inscenací, po dvou představeních z každého divadla. Prodej předplatného bude zahájen **v dubnu 2014**. Více informací najdete brzy na www.cinoherniklub.cz a v Činoherním čtení.

Michal Pavlata hrál 2. prosince postavu Doktora v *Tramvaji do stanice Touha* Tennesseeho Williamse.

Iveta Jiříčková hraje od prosince Zuzanu ve Feydeauově komedii *Dámský krejčí*.

Činoherní klub navštívil 5. prosince **Mikuláš**.

Divadelní noviny z 10. prosince přinesly rozhovor s režisérem **Martinem Čičvákem**.

Režisér **Jiří Menzel** obdržel ve Varšavě cenu za celoživotní dílo a v nakladatelství Slovart vydal vlastní vzpomínkovou knihu *Rozmarná léta*.

Roman Zach, Josef Abrahám, Vladimír Javorský a Vilém Udatný hrají ve filmu Petra Nikolaeva *Cyril a Metoděj – Apoštolové Slovanů*.

Ivana Chýlková hraje ve filmu Tomáše Vorla *Vejska*.

30. ledna má premiéru film **Ondřeje Sokola** *Krásno*. Vedle režiséra v něm hrají **Martin Finger, Zuzana Stavná, Markéta Stehlíková, Michal Suchánek, Jaroslav Plesl, Václav Neužil, Michal Pavlata, Nina Divišková, Jan Kačer, Jan P. Muchow** a další.

11. a 18. ledna vysílá Český rozhlas Vltava dvojdílnou dramaturgickou inscenaci románu F. M. Dostojevského *Bratři Karamazovi*. V režii Josefa Melče uslyšíte v inscenaci z roku 1996 v roli Karamazova **Josefa Somra**.

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2014 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 2. února 2014

Centrální zádrhel a Slepice / Strakonice **DRZOUN a VÍTEJTE V BROOK VALLEY**

Dva soubory, dvě představení, jedna ZUŠka, vše v jednom příjemném večeru.

Drzoun / Autor: **Edwin Charles Tubba** / Překlad: **Tomáš Korbař** / Scénář: **Vladimír Procházka** / Režie: **Jiřina Lhotská** / Hudba: **Alamaailman Vasarat** / Hrají: **Vít Malota, Jan Mrázek, Martin Kuncel, Vojta Rudolf**.

Vítejte v Brook Valley / Autor: **Nathalien Richard Nash** / Překlad: **Bedřich Becher** / Úprava a režie: **Jiřina Lhotská** / Hudba: **Janis Joplin** / Hrají: **Madla Šochmanová, Maťa Novotná, Piřa Kvasničková, Markéta Kastnerová, Irena Knetlová, Zuzka Roubová, Slávka Slivoňová, Bára Polanová a Edit Polanová**.

Neděle 9. února 2014

Nakafráno / Turnov Nakafráno a Kateřina Zemenová: **BOŽSKÝ ŘÍZEK**

Není řízek jako řízek... Ta naše čeština je tak jedinečná!

Autor a režie: **soubor Nakafráno** / Spoluautor: **Kateřina Zemenová** / Režie: **Jan „Baron“ Marek** / Hrají: **Romana Zemenová, Gabriela Šťastná, Alena Tomášová, Michaela Kunetková a Kateřina Doubravová**.

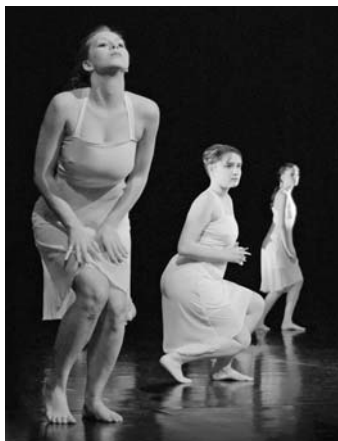
Autorský ženský divadelní soubor NAKAFRÁNO z Turnova vznikl koncem léta 2006. Popudem ke vzniku souboru byla chuť vytvořit divadelní představení s ženskou tematikou.

Neděle 16. února 2014

Taneční a pohybové studio Magdaléna o.s. /
Rychnov u Jablonce nad Nisou

NEKONEČNÁ REPETICE...

Koho chleba jíš, toho píseň zpívej ...

KOHO CHLEBA JÍŠ, TOHO PÍSEŇ ZPÍVEJ / Hudba: **Carl Orff, Sylvia Bodorová, Otmar Mácha.**

BAROKNÍ FUGA / Úprava barokní básně Bedřicha Bridela: **Ludmila Rellichová** / Hudba: **Philip Glass, Luboš Fišer.**

Režie a pedagogické vedení: **Ludmila Rellichová** / Choreografie: **Ludmila Rellichová** a soubor / Autor hudební koláže: **Bohumír Rellich** / Světelný design: **Martin Šulc.**

Neděle 23. února 2014

Nezávislé divadelní studio De Facto Mimo / Jihlava
Martin Kolář a De facto mimo:

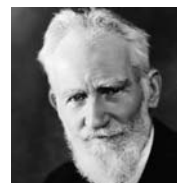
LÁSKA A JINÉ SUPERSCHOPNOSTI

Neuspíme se spolu? Pravdivá komedie o lásce pro každého, kdo se jí nebojí prožít a nemá strach, že se na to přijde. (Situace a dialog)

Scénář a režie: **Martin Kolář** / Hrají: **Michal Kouba, Kamila Koubová** nebo **Karolína Zmeková, Martin Kacafírek, Anna Gümpllová** nebo **Eva Sýkorová, Jakub Vyvážil, Dana Holíková, Markéta Pechová** nebo **Jana Holubová** / Foto a plakát: **Michal Šaman Kouba** / Světla a zvuk: **Lukáš Franc** a **Robert Kafka.**

Douška o divadle

Rození herci reagují na dramatické emoce, které jim umožňují zmocnit se citového rozpoložení své role intuitivně. Ale očekávat od nich, že budou stejně intuitivně reagovat na intelektuální smysl a společenské souvislosti, je jako žádat od nich dar divinace: to můžete rovnou čekat od královského astrologa, že vám určí přesný čas v katakombách. A přece herec obvykle najde ve své roli plno citových vodítek, které by mohl obstarat stejně nebo ještě líp než autor; zato zůstane zcela na holičkách, pokud jde o politické či náboženské podmínky, za kterých jeho charakter jedná. Z nejlepších her přesné představy o takových podmínkách vyplývají, a často poskytují klíč k jejich náležitěmu tlumočení; ale většina herců je natolik zvyklá obejít se bez nich, že by protestovali, proč je s nimi vůbec někdo obtěžuje, ačkoli právě a jenom takovým vzdělávacím úsilím může se herec profesionálně dostat na úroveň právníka, lékaře, duchovního a politika. Ale i tak je pro herce Šajlok jako žid a lichvář, Othello jako Maur a voják, Caesar, Kleopatra a Antonius jako figury za určité politické situace nekonečně skutečnější než ty davy hrdinů, o nichž není známo nic, než že chodí pěkně oblečení, milují hrdinku, znemožní zlosyna a žijí šťastně až do skonání.

G. B. Shaw (1898)

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz: **Hlavní město Praha**

Na rok 2014 poskytuje **Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.700.000 Kč**

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

CGSO

SPIELBERG

Kooperativa
POJIŠŤOVNA a.s.

Vládní divadlo

Tonera

REVOLVER
REVUE

kdykde

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTÁL

Facebook

Program

Činoherní čtení na únor vychází k předprodeji 7. ledna 2014.
Redakce Činoherního čtení: **Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pacl.**
Foto: **Pavel Kolský, Pavel Nesvadba, Bontonfilm, Ivo Mičkal, Adam Hruška.**
Jazyková korektura: **Andrea Fiřtková. Grafická úprava: Kateřina Skalníková.**

www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Jiří Brdečka

*24.12.1917 - 2.6.1982 †

od 20. 11. 2013 do 25. 1. 2014 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

* g a l e r i e
s m e č k y